

28.4.2010

Til Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

HØRINGSUTTALELSE

Viser til høringsbrev av 17.02.2010, - Forslag om endringer i FOR-1997-05-02-423 - Forskrift om nydyrking

Forbud mot dyrking av myr – Høringsuttalelse fra Norsk Landbruksrådgiving Nord

Stortingsmelding nr. 39 (2008-2009) "Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen" peker på en rekke tiltak som skal bidra til reduserte klimagassutslipp fra landbruket. Blant de foreslåtte tiltakene er en innskjerping av nydyrkingsforskriften med sikte på å *"redusere nydyrking av myr til et minimum"* (Avsnitt, 7.3.4). I vedlegg til høringen går man enda lengre ved å definere *"Gjenoppdyrking av jordbruksareal som har ligget unytta i over 20 år* (gjeldende forskrift 30 år), *eller som på grunn av manglende vedlikehold av drenering må karakteriseres som myr"* som nydyrking.

Styret i Norsk Landbruksrådgiving Nord er bekymret over at et så kraftig virkemiddel som et totalforbud mot nydyrking av myr blir sendt ut på høring uten å ha foretatt en grundigere vurdering av konsekvenser for landbruket. Man er også bekymret over at en så kraftig innskjerping av § 3 ikke er omtalt i høringsnotatet, men bare lagt med i vedlegg. Endringen i § 3 er om mulig alvorligere enn innskjerping enn selve nydyrkingsforbudet fordi så store arealer langs kysten ligger på leiejord. Kortsiktige leieavtaler har gjort det umulig for leier å foreta omfattende vedlikehold med akseptabel økonomisk risiko. Leier kunne i neste omgang risikere å være oppsagt på dagen. Dermed har store arealer nå behov for oppgradering. Det er også vanskelig å skjønne hva manglende vedlikehold av drenering har med definisjonen myr å gjøre. Hvem skal vurdere hva som er manglende drenering og hvilke kriterier skal legges til grunn? I realiteten vil dette avsnittet medføre forbud mot tiltak som er egnet til å redusere utslipp av lystgass.

Norsk Landbruksrådgiving Nord stiller seg også spørrende til formuleringen i avsnitt 2 omkring CO2 utslipp fra myr som tas ut av produksjon. Risikoen for at nydyrket myr tas ut av produksjon er forsvinnende liten og er dermed ikke noe reelt argument for å forby all nydyrking på myr.

Oppsummeringen i avsnitt 5, " *Det er ikke gjennomført en helhetlig analyse av samfunnskostnadene av tiltaket, men kostnadene **antas** å være lav*" (vår utheving) vitner om en manglende forståelse for variasjonen i de utfordringer landbruket i Norge står overfor. En slik analyse vil vise at man i noen områder har overskudd av jord på grunn av redusert landbruksaktivitet mens man i andre områder har den stikk motsatte situasjon. Presset på jord i våre mest aktive landbruksbygder er stort. Endringer av driftsopplegg som følger av rasjonalisering av landbruksnæringen utløser i mange tilfeller enten behov for nydyrking eller for oppgradering av tidligere dyrket jord. Et forbud mot all nydyrking og en innskjerping av § 3 vil sette en stopper for all utvikling i enkelte områder.

I noen områder har man ikke annen dyrkingsreserve enn myr. På 1980 tallet utgjorde myr omkring 42 % av nydyrkingsarealet i Nord Norge som helhet. I 2010 vil nær 100 % av dyrkingsreserven i noen landbruksbygder være myr.

Når man i forskriften bruker definisjonen av myr – mer enn 30 cm torvlag - som absolutt grense innebærer det at arealer som etter oppdyrking ville vært å regne som fastmark også omfattes av forbudet. Norsk Landbruksrådgiving Nord mener å ha faglig bakgrunn for å hevde at man på myr over mineraljord må kunne tillate en større tykkelse på torvlaget enn 30 cm.

Videre hevder man at "Stans i nydyrking av myr vil ... ha en positiv miljøeffekt knyttet til biologisk mangfold og kulturminner (Avsnitt 7.3.4). Faktum er at hensynet til biologisk mangfold og kulturminner allerede er ivaretatt i forskriften. Et forbud mot utnyttelse av den største dyrkingsreserven vil øke presset på fastmarkarealer. Når disse også besitter kulturhistoriske eller biologiske verdier og i tillegg er attraktive til andre formål blir landbrukets utviklingsrom begrenset i uakseptabel grad.

Norsk Landbruksrådgiving Nord registrerer at Stortingsmeldingen inneholder flere henvisninger til landbruksproduksjon på myr som et problem. Når det gjelder grøfting ansees dette generelt som positivt, men "På den andre siden kan det på myrjord eller jord med høyt organisk innhold gi økte CO₂-utslipp." (Avsnitt 7.3.3).

Samtidig innrømmer man at "det er stor usikkerhet i estimeringen av CO₂-utslipp og lystgassutslipp fra dyrket organisk jord" (Avsnitt 5.4) og at "utslippsberegningene av metan og særlig lystgassutslipp og karbonbalansen i jord, er beheftet med stor usikkerhet. Det fører også til at effekt- og kostnadsvurderingene av tiltakene er usikre" (Avsnitt, 7.3.1). Selv om det er hevet over tvil at dyrking av myr medfører nedbryting av organisk materiale mener Norsk Landbruksrådgiving Nord at det er drøyt å legge en beregning om total nedbryting av hele torvlaget til grunn for beregning av utslippsvolum. Så vidt Landbruksrådgivingen kjenner til finnes det detaljerte dybdemålinger på mange myrarealer i Norge. Feltene fra prosjekt Profilerings i Vesterålen som ble gjennomført sist på 1980 – tallet bør være med i en slik undersøkelse. Her ble det foretatt detaljert nivellering og dybdevurdering av mange felter før oppdyrking ble foretatt. Det må også gjøres en vurdering av hva temperatur og

drenering har å si og om profilering eller omgraving gir mindre omdanning av organisk materiale enn tradisjonell grøfting.

Norsk Landbruksrådgiving Nord er forbauset over at det ikke gjennomføres en grundig studie der en ser arealressursene i en helhet. I en slik vurdering ligger avgangen av dyrket areal på grunn av omstrukturering av landbruket og muligheten for å ta ut arealer som er vanskelige å holde i produksjon og bruke disse til skogplanting. Man kan tenke seg et klima og miljøregnskap som omfatter en kommune eller en region og der jordbruk og skogbruk sees i sammenheng.

Norsk Landbruksrådgiving Nord vil ellers påpeke at det ikke bare er landbruket som bruker myrarealer. Store arealer tas årlig i bruk som byggegrunn. I noen tilfeller traues torva ut å brukes til jordforbedring, hagejord m.v. Denne bruken fører med stor sannsynlighet til raskere nedbryting og større netto utslipp enn når man dyrker grovfôr på myr.

Til de konkrete forslag til endringer i forskriftsteksten

Når det gjelder de konkrete forslag til endringer i forskriftsteksten mener Norsk Landbruksrådgiving Nord at endringen i § 1 er fornuftig. Det samme gjelder § 5 første ledd og § 9. Når det gjelder § 3 mener Norsk Landbruksrådgiving Nord at det ikke skal gjøres endring er i forhold til dagens tekst. Dette innebærer at 30 – årsregelen står fast.

Når det gjelder § 6 er denne for strengt formulert.

Norsk Landbruksrådgiving Nord mener det vil være en stor feil å innføre et totalforbud mot nydyrking på myr. Dersom et forbud blir vedtatt må det åpnes for dispensasjonsmuligheter.

Med hilsen

Are Johansen (sign.)
rådgiver

For styret i Norsk landbruksrådgiving Nord

Jan Gunnar Eilertsen (sign.)
styreleder

Knut Alsaker
sekretær

Kopi: Faglagene i Nord-Norge, fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark og Bioforsk.